

ÖZET

Çırağan Sarayı' nın bulunduğu alan, bundan dört yüz on dokuz yıl öncesine kadar Kazancıoğlu Bahçeleri adını taşıyordu. Çelik Gülersoyun Çırağan Sarayı kitabındaki bilgiler ve Osmanlı'nın Soy ağacına bakarak burada yaşamış padişahlar sırasıyla Osmanlı padişahı I. Ahmet, I. Ahmetin oğulları genç Osman, IV. Murat, I. İbrahim, I. İbrahim'in oğlu IV. Mehmet, IV. Mehmet'in oğlu III. Ahmet, III. Ahmet'in oğlu I. Abdülhamit, I. Abdülhamid'in oğlu II. Mahmut, II. Mahmut'un oğlu Abdülmecid, Abdülmecid'in oğulları, V. Murat, II. Abdülhamid, V. Mehmet Reşat ve VI. Mehmet vahdettin burada doğmuş ve ikamet etmişlerdir. 1909 yıllarına kadar Çırağan sarayı Osmanlı hanedanına ait olarak kullanılmıştır. IV. Mehmet Reşad zamanında 1 yıl parlamento binası olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1910 yılında ise Saray yanarak 4 duvar halinde kalmıştır. Yangından sonra tek sağlam kalan iç mekan, tarihi hamamdır. Yangından sonra 1910- 1920 yılları arasında padişah Mehmet Reşat ve Mehmet Vahdettin tarafından saray bahçesinde bulunan diğer yapılar konut olarak kullanılmıştır. 1923 yılında Atatürk tarafından Cumhuriyet ilan edilmiştir. Halifeliğin kaldırılmasının sonuçlarıyla II. Abdülmecid ve harem halkı sadece izin verilen mücevherlerini alarak 3 gün içerisinde vatani terk etmişlerdir. Ailesinin bulunduğu Çırağan Sarayı bahçesindeki yapı, yalılar ve konaklardaki değerli tarihi eserler, bu eşyalara talep eden kişilerce satın alınmış, kimisi yurtdışına kaçırılmıştır. Daha sonraki yıllarda Saray, Futbol sahası, hanımlar matinası, okul, depo olarak kullanılan yapı 1991 yılında otel olarak kullanılmaya başlanmıştır. Yapımı ve çevre duvarlarıyla birlikte 1991 yılında bitirilen Çırağan Sarayı, 80.000 m² alana kurulmuştur. Tarihi bina dışında 1 yapıdan daha oluşmuştur. Bu yapı otel olarak çeşitli amaçlara göre ayrılmıştır. Osmanlı mimarları balyanlar tarafından yapılan tarihi saray çeşitli oda ve salonlardan oluşmuştur. Tarihi hamam, padişahın özel olarak kullandığı alandır. Tarihi yapı 3 katlıdır. Ayrıntı ve süslemelerde batı etkilerinde olan bu saray, Türk motiflerini kullanarak yorumlanmıştır. Dış duvarlar mermerden olduğundan yangın esnasında yanmamış, zarar gördüğünden restore edilmiştir. İç duvarlar tuğla ve alçıpanndan yeniden inşa edilmiştir. Sarayda 6 adet salon, 1 adet hamam vardır. Padişahın odası ve odadan tarihe hamama geçiş olarak düşünülen alan dinlenme, sakinleşme ve yenilenme için yapılmıştır. Yangından tek kurtarılan iç mekan olan tarihi hamam önemli bir bölümdür. Tarihi hamamın girişinde bulunan odada duvar süslemeleri önemli türk motifleri içermektedir. Tarihi hamamda kullanılan mermerler ustaca oyularak şekil ve desen verilmiştir. Kullanılan mermer Marmara beyaz mermerdir. Dünyanın en eski mermerlerinden olan marmara mermeri, estetik görünümünün etkisiyle modası geçmeyen bir değer olmayı başarmış bir üründür. Bunun yanı sıra yapısı itibariyle anti bakteriyel özellik taşımaktadır. Türk hamamlarında ve Tarihi hamamda tercih edilmesinin önemli sebeplerinden biri de bu anti bakteriyel yapısıdır. Tarihi binada yer alan Tarihi hamam, Çırağan Sarayı yangınından sonra tek sağlam iç mekan olmasından dolayı önemlidir. Dış cephe, diğer oda ve salonlar, yeni yapılan Çırağan Palace Kempinskide bile Tarihi Hamamın izleri görülmektedir. Tarihi hamama bağlı kalarak küçükten büyüğe doğru bir bütün oluşturulmuştur. Padişahlar tarafından yaşanmışlığı olan Tarihi Hamama girildiğinde izleyiciye yansıttığı his bambaşkadır. Çırağan sarayı batı etkileri altında, türk motifleriyle yorumlanan İstanbul'daki en önemli tarihi eserlerdendir. Çırağan sarayı İstanbul boğazı ve orman güzelliklerini aynı anda yaşayabilme tutkusu vermektedir. Çırağan Sarayı padişahlar ve hanedanı için konut olarak kullanılmıştır. Çırağan Palace Kempinski de alt katta sergilenen tarihi plana bakıldığında burada harem dairesi, yatak odaları, valide Dairesi, mabein Dairesi, selamlık daire gibi bölmeler görülmektedir. Çırağan Sarayı yangınından parlemanto binası olarak kullanılan yapıdaki tüm Osmanlı İmparatorluğuna ait çok önemli belge ve arşivler yanıp yok olmuştur. Yangından sonra 1910- 1920 yılları arasında padişah Mehmet Reşat ve Mehmet Vahdettin tarafından saray bahçesinde bulunan diğer yapılar konut olarak kullanılmıştır. 1923 yılında Atatürk tarafından Cumhuriyet ilan edilmiştir.

Halifeliğin kaldırılmasının sonuçlarıyla II. Abdülmecid ve harem halkı sadece izin verilen mücevherlerini alarak 3 gün içerisinde vatanı terk etmişlerdir. Ailesinin bulunduğu yapı, yalılar ve konaklardaki değerli tarihi eserler, bu eşyalara talep eden kişilerce satın alınmış, kimisi yurtdışına kaçırılmıştır. Çırağan sarayı yangından sonra yeniden restore edildiği için iç mekanda kullanılan renkler, Kempinskinin mimarları tarafından belirlenmiştir. Dış mimarisinin muhteşem restoresini maalesef iç mimaride görememekteyiz. Çelik gülersoyun Çırağan Sarayları kitabında yazdığı gibi çok firapandır. Kullanılan malzemeler taktittir. Ucuz malzemeye kaçılmıştır. Çırağan sarayı konumu açısından doğu ışığını almaktadır. Bunun en güzel örnekleri Tuğra restoran, kaftan, Enderun pdr, Enderun balo salonu, ottoman, bosphorus, sergi alanı A, fuaye, Çırağan Balo Salonu A' da görmekteyiz. Diğer salonlar da plansal olarak ele alındığında aldıkları ışığın özelliklerini yansıtmaktadırlar. Tarihi hamamın girişinde bulunan odada kullanılan renk, desen ve dokunun birebiri Ottoman roomsta uygulanmıştır. Çırağan sarayının diğer oda ve salonlarında sıcak renkler kullanılmış olsada soğuk renklerle kombine edilerek dinlendirici huzurlu ortamlar oluşturulmuştur. Bu ortamlar misafirleri sakinleştirmiş ve Sarayda daha fazla vakit geçirmeleri amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: içmimarlık, renk, desen, doku, çırağan sarayı, tarihi hamam

ABSTRACT

The area where Çırağan Palace is located was named Kazancıoğlu Gardens until fourteen hundred years ago. The information in the book of Çelik Gülersoyun Çırağan Palace and the family tree of the Ottoman Empire, the sultans who lived here were the sons of the Ottoman Sultan Ahmet I, Ahmet I, the young Osman, IV. Murat, I. İbrahim, I. İbrahim's son IV. Mehmet, IV. Son of Mehmet III. Ahmet, III. Ahmetin the son of Abdulhamid I, son of Abdulhamid I II. Mahmut, II. Abdülmecid son of Mahmutun, sons of Abdülmecidin, V. Murat, II. Abdülhamid, V. Mehmet Reşat and VI. Mehmet Vahdettin was born and resided here. Until 1909, Çırağan Palace was used as belonging to the Ottoman dynasty. IV. It was used as a parliament building for 1 year during the time of Mehmet Reşad. In 1910, the Palace burned and remained in 4 walls. The only solid interior after the fire is the historical bath. After the fire, between 1910 and 1920, the other buildings in the palace garden were used as a residence by the sultan Mehmet Reşat and Mehmet Vahdettin. The Republic was declared by Atatürk in 1923. With the results of the abolition of the caliphate II. Abdülmecid and the people of the harem left the homeland within 3 days by buying only their permitted jewelry. The building, mansions and valuable historical artifacts in the garden of Çırağan Palace, where his family is located, were bought by those who demanded these items, and some of them were abducted abroad. The building, which was used as a palace, football field, ladies' matina, school, warehouse in later years, started to be used as a hotel in 1991. Çırağan Palace, which was completed in 1991 with its construction and surrounding walls, was established on an area of 80.000 m². Apart from the historical building, it consists of 1 building. This building is divided into hotels for various purposes. The historical palace, built by Ottoman architects balyan, consists of several rooms and halls. The historical bath is the area that the sultan used exclusively. The historical building has 3 floors. This palace, which has western influences in details and ornaments, was interpreted using Turkish motifs. Since the outer walls are made of marble, they were not burned during the fire, they were restored because they were damaged. The interior walls were rebuilt from brick and drywall. There are 6 halls and 1 bath in the palace. The sultan's room and the area, which is considered as a transition from room to history, was built for rest, calm and renewal. The historical bath, which is the only space saved from the fire, is an important section. The wall decorations in the room at the entrance of the historical bath contain important Turkish motifs. The marbles used in the historical bath are carved in a masterful shape and pattern. The marble used is Marmara white marble. Marmara marble, which is one of the oldest marbles in the world, is a product that has managed to become an outdated value with the effect of its aesthetic appearance. In addition, it has antibacterial properties due to its structure. One of the important reasons why it is preferred in Turkish baths and Historical baths is this antibacterial structure. The historical bath in the historical building is important because it is the only solid interior after the Çırağan Palace fire. Exterior, other rooms and halls, even in the newly built Çırağan Palace Kempinski, traces of the Historical Bath are visible. A whole, from small to large, has been formed by adhering to the historical bath. When you enter the Historical Hammam, which is lived by the Sultans, the feeling it reflects to the audience is completely different. Çırağan Palace is one of the most important historical monuments in Istanbul, interpreted with Turkish motifs under the influence of the west. Çırağan Palace gives the passion to experience the bosphorus and forest beauties at the same time. Çırağan Palace was used as a residence for the sultans and the dynasty. Looking at the historical plan exhibited downstairs in Çırağan Palace Kempinski, there are sections such as harem apartments, bedrooms, valide apartments, mabein apartments, and salam apartments. Very important documents and archives of the entire Ottoman Empire in the building used as the parlemanto building from the fire of Çırağan Palace have disappeared. After the fire, between 1910 and

1920, the other buildings in the palace garden were used as a residence by the sultan Mehmet Reşat and Mehmet Vahdettin. The Republic was declared by Atatürk in 1923. With the results of the abolition of the caliphate II. Abdulmecid and the people of the harem only They left the homeland within 3 days by taking their permitted jewelry. The family's building, mansions and valuable historical artifacts in the mansions were bought by those who demanded these items, and some of them were abducted abroad. Since Çırağan palace was restored after the fire, the colors used in the interior were determined by the architects of the Kempinsk. Unfortunately, we cannot see the magnificent picture of the exterior architecture in the interior architecture. Çelik gülersoyun is very fictitious as she wrote in the book Çereğan Palaces The materials used are imitation. Cheap material has been avoided. Çırağan Palace receives the Eastern Light in terms of its location. We see the best examples of this in Tuğra restaurant, caftan, Enderun pdr, Enderun ballroom, ottoman, bosphorus, exhibition area A, foyer, Çırağan Ballroom A. Other halls also reflect the features of the light they receive when they are planned. The color, pattern and texture used in the room at the entrance of the historical bath was applied in Ottoman rooms. Although warm colors are used in the other rooms and halls of Çırağan Palace, it can be combined with cold colors and soothing and peaceful environments are created. These environments calmed the guests and they were intended to spend more time in the Palace.

Key Words: interior architecture, color, pattern, texture, çırağan palace, historical bath